

KULTURA

**Slikarski ekrani
Krešimira
Nikšića**

izložbe

ZAGREB, 22. veljače - »Ukidanje koordinata - ekrani« - naziv je izložbe Krešimira Nikšića (1961.) u Galeriji »Zvonimir« na kojoj taj zagrebački slikar srednjega naraštaja prikazuje 25 apstraktnih ulja na platnu velikih dimenzija s težistem na proučavanju i afirmaciji boje, kao najstaknutijemu slikarskom elementu, kako opaža kritičar Enes Quien. Nikšićevi »plavi ekrani« simboliziraju nebeska prostranstva i morske dubine, »crveni ekrani« vatri i zanos životnim vrijednostima, a »žuti ekrani« sunce, vrelo svjetlosti koje podržavaju život. Time je autorov ciklus o prirodi prihvatljivo zatvoren - sadrži iskustvo svijeta koje bi ponovno valjalo promatrati u nepodjeljenoj cijelostnosti. Krešimir Nikšić izlaziće od 1980. u zemlji i inozemstvu. Protekle godine u Uđinama dobio je prvu nagradu za slikarstvo na 13. međunarodnom biennalu umjetnosti Furlanije i Julijanske krajine. J. S.

prijeponi

**Muzej ne može
na Aristotelov
Lyceum**

ATENA, 22. veljače - Deset godina nakon što je izrađen plan o izgradnji Muzeja moderne umjetnosti u samom središtu Atene, danas se u Grčkoj pokušava naći novi dom za izvanrednu zbirku umjetnina koja obuhvaća neka od najvećih remek-djela umjetnosti 19. i 20. stoljeća, koja pripadaju zbirki pokojnog grčkog brodovlasnika Goulandrisa i njegove supruge. Riječ je o zbirci koja sadrži oko 150 umjetnina basnoslovne vrijednosti među kojima i djela Matissea, Warholia, Rodina i Lichtensteina. U zbirci je i jedan čudesan Van Gogh za koji je pokojna kolezionarka Elise Goulandris rekla da joj je svojedobno za njega ponudeno čak 60 milijuna dolara. Umjetnina bi trebale biti izložene u zgradi koju je projektirao arhitekt svjetskog gledaša I.M. Pei, poznat po staklenoj piramidi ispred pariškoga Louvrea i Nacionalnoj umjetničkoj galeriji u Washingtonu. No pitanje zemljišta na kojem je trebao biti podignut muzej koji će udoriti tu bogatu zbirku pokazalo se kao zasad nepremostivi problem. Grčka vlada ponudila je mjesto za izgradnju muzeja u središtu Atene, ali se pokazalo da su baš tamo nadene iskopine drevnog Aristotelova Lycea. (Hina/Reuters)

obljetnice

**Putovima
Victora
Hugo**

RENNES, 22. veljače - Nekoliko dana prije 200. obljetnice rođenja Victora Hugoa (Besançon, 1802.- Pariz, 1885.), francuske dnevne novine *Ouest France* objavile su poseban broj u kojem pozivaju čitatelje na putovanje s književnikom po zapadnom dijelu Francuske, koji je on dobro poznavao i gdje je na otocima Jersey i Guernesey bio u izgnanstvu tijekom čitavog razdoblja Drugog carstva. Putovanje po zapadu stopama Victora Hugoa komentira sam književnik, a na stranicama se nalaze brojni izvadci iz njegovih djela i pisama, ilustrirani portretima iz toga vremena, te slikama i crtežima, često i samog pisca koji je, između ostalog, imao dara i za crtanje. Zapad se pojavljuje kao ključna pokrajina u životu Hugoa, u dobrom i u lošem smislu: majka mu je bila iz Nantesa, velika ljubav njegovog života Juliette Drouet rođena je u Fougeresu, njegova kćer Leopoldine utopila se u Villequieru, a na otocima Jersey i Guernesey proveo je dvadeset plodnih godina u izgnanstvu tijekom kojih je pokazao svoju veličinu, posebno na političkom planu. (Hina/AFP)

RAZGOVOR – S Armandom Debeljuhom o Pulskome filmskom festivalu

FILMSKA PULA U EUROPSKIM OKVIRIMA

Računamo s dva osnovna elementa: to je bolja promidžba domaćega filma i valorizacija europskoga umjetničkog filma, pri čemu ćemo se ipak ponajviše oslanjati na srednjoeuropejski i mediteranski film, kaže Armando Debeljuh, netom izabrani umjetnički ravnatelj 49. pulskoga filmskog festivala

Armando Debeljuh

Na sastanku Vijeća Pulskoga filmskog festivala, koji je upravo održan u Ministarstvu kulture, za vršitelja dužnosti umjetničkog ravnatelja izabran je Armando Debeljuh, pulski dogradonačelnik i dosadašnji direktor toga Festivala. Zamolili smo Armana Debeljuha za razgovor oko planova i konceptije Pule 2002.

- Zadovoljan sam što je na Vijeću nakon sadržajnog razgovora jednoglasno prihvaćeno Izvješće o prošlogodišnjem festivalu. Dogovorili smo se da za deset dana spremim koncept radnog karaktera za ovogodišnji Festival, što podrazumijeva sve, od termina do trajanja i programske orijentacije. Tek tada ćemo znati kako i s čim krećemo u ovogodišnju organizaciju. I premda ponovno kasnimo, ipak smo u prednosti, jer, kako kažu moji suradnici, kasnino dvostruko manje od prošle godine, kada nam je za organizaciju festivala, tada sa sasvim novom konceptcijom, bilo na raspolaganju samo dva mjeseca.

Također mislim da bi Ministarstvo kulture trebalo uspostaviti poslovni

Festival sam sebi kroju sudbinu i tijekom godina si stvara profil, ništa nije moguće preko noći nametnuti i ostvariti. A mi, što se tiče Pulskoga festivala, sada definitivno znamo da računamo s dva osnovna elementa: to je bolja promidžba domaćega filma i valorizacija europskoga umjetničkog filma, pri čemu ćemo se ipak ponajviše oslanjati na srednjoeuropejski i mediteranski film.

● **Arena?**

- Pitanje Arene uvijek je aktualno i otvoreno, a mi smo svjesni da moramo bolje organizirati program koji će biti privlačan publici. Istodobno ćemo pokušati bolje osmislići organizacijski dio Festivalskog centra u Domu branitelja i iskoristiti prostoriju za još jedan kino, čime bismo rasterili Istarsku narodno kazalište, u kojem bi se vrtjeli određeni programi, a još se više potencirala dogadjanja oko Festivalskog centra, posebno kada je u pitanju hrvatski film i njegova promidžba izvan Pule i hrvatske u europskim okvirima.

Branka Sömen

Miro Gavran na češkom

ZAGREB, 22. veljače - U izdanju izdavačke kuće Vetrne Mlyny iz Brna upravo je izšla iz tiska knjiga drama Mire Gavrana »Preokreti« (Zvraty) na češkom jeziku, a u prijevodu Dagmar Ruljančić. U knjizi se nalaze tri Gavranove drame: »Čehov je Tolstoj rekao zbogom«, »Pacijent doktora Freuda« i »Noć bogova«. »Vetrne Mlyny« je izdavačka kuća koja je stekla ugled specijaliziravši se za objavljanje dramskih knjiga po najboljih svjetskih dramatičara, kao što su: Peter Weis, Tankred Dorst, Werner Schwab, George Tabori, Peter Turrini i drugih. K. R.

Skromno podsjećanje na Hamsunu

OSLO, 22. veljače - Ospravanom norveškom književniku Knutu Hamsunu, koji je umro prije 50 godina, o obiljetnici smrti u utorak izkazana je skromna počast na groblju u Noerholmu u blizini Grimstadu. Hamsun je umro 1952. doživjevši 92 godine. O obiljetnici smrti nekoliko članova Društva Hamsuna položilo je cvijeće u njegov grob. »Ovdje nas se okupilo samo nekoliko«, rekao je nekadašnji norveški ministar kulture Lars Roar Langset, »ali mi znamo da cvijeće polažemo u ime mnoga onih diljem svijeta koji vole Hamsunovo djelo. Istodobno je u Kopenhagenu na progledju kuće u Sankt Hansgade otvorena spomen-ploča u Hamsunovu čast. Ona je predsjetnik na dane koje je Hamsun ondje proveo počevši pisati svoj najznačajniji roman »Glad«. Godine 1920. Hamsun je primio Nobelovu nagradu za književnost. Za Drugoga svjetskog rata, kada nacisti zaposjedaju Norvešku, »paktirao« je s njima i zbog toga doživio oštru kritiku u svojoj domovini. Umro je 19. veljače 1952. godine u Grimstadu, oko 250 kilometara južno od Oslo. Nakon završetka rata sudeno mu je zbog simpatiziranja nacista, izgubio je imetak i bio stavljen pod psihijatrijski nadzor. Posljednje godine života proveo je u krajnjem siromaštvu. (Hina/dpa)

Fascinantni nalaz iz 7. ili 8. st. prije Krista: Kaciga iz kneževog groba u Budinjaku

Nalazi iz antičkih grobova: Vrčevi s profiliranim ručkama

IZLOŽBE – Velik broj nalaza sa Žumberka odlično je očuvan

ARHEOLOŠKA RIZNICA U PARKU PRIRODE

U Arheološkom muzeju otvorena izložba »Žumberak od prapovijesti do antike« / Izložci predstavljaju rezultate 20-godišnjeg istraživanja tog lokaliteta

ZAGREB, 22. veljače - Izložba pod nazivom »Žumberak od prapovijesti do antike« otvorena je u Arheološkom muzeju u četvrtak na večer. Taj postav predstavlja rezultate arheoloških iskopavanja koja se na tom području izvode već 20-ak godina. Autori izložbe su Zoran Gregl iz Arheološkog muzeja u Zagrebu i Želimir Škoberne iz Muzeja grada Zagreba.

U katalogu izložbe se navodi da se prve vijesti o arheološkim nalazima sa Žumberka nalaze u pisanim arhivima Arheološkog muzeja u Zagrebu još u 19. stoljeću, a sustavna istraživanja započela su tek 1982. Te se godine započelo s istraživanjem ranocarske nekropole na položaju kod sela Gornja Vas, u središnjem Žumberku. Arheolozi su otkrili paljevinsko groblje srednje veličine s karakterističnim grobnim konstrukcijama, koje je dalo iznimne nalaze urni u obliku kućica i gotovo potpuno sačuvane staklene urne sa stijenkama tankim poput ljušju kajeta. Na tom lokalitetu istražena su 64 grobova. Cijela nekropola, kako navode istraživači arheologici, datirana je u prvom, odnosno drugom stoljeću poslijekristijanskog doba, odnosno iz 8. stoljeća prije Krista. Takav je u dataciji najviše pridonijela otkrića zdjelasti kacige i drugih priloga pronadjenih u grobovima visoke vojne aristokracije.

Taj lokalitet dok je iznimno obol po poznavanju ranocarske metalne proizvodnje i uopće tadašnje kulture, religije i načina života u srednjem Europe, istaknut je u katalogu izložbe.

u početnoj fazi istraživanja.

Izložba pokazuje i nalaze s prapovijesnim grobima kod sela Budinjak što taj lokalitet stavlja u red vodećih u ovom dijelu Europe. Nalazi s toga lokaliteta sežu iz vremena starijeg željezognog doba, odnosno iz 8. stoljeća prije Krista. Takav je u dataciji najviše pridonijela otkrića zdjelasti kacige i drugih priloga pronadjenih u grobovima visoke vojne aristokracije. Taj lokalitet dok je iznimno obol po poznavanju ranocarske metalne proizvodnje i uopće tadašnje kulture, religije i načina života u srednjem Europe, istaknut je u katalogu izložbe.

Goran Jovetić

KNJIŽNIČARSTVO – Obilježen Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice

KNJIŽNICA ZA TREĆE TISUĆLJEĆE

Premjer Ivica Račan razgledao Knjižnicu i izrazio zadovoljstvo tehničkom opremljenosti i bogatstvom knjižnog fonda / Predane nagrade »Matko Rojnić«

ZAGREB, 22. veljače - »Dan Nacionalne i sveučilišne knjižnice simbolički je odabran prema danu završetka tiskanja prve knjige na hrvatskom tlu. Misala po zakonu rimskoga dvora 22 dana mjeseca perva 1483. godine. Podsjetio bih«, kazao je predsjednik Vlade Ivica Račan na svečanosti upriličenoj u petak tim povodom u predvorju Knjižnice, »da je prva knjiga u Hrvatskoj tiskana samo 28 godina nakon Guttenbergova otkrića tiskarskog stroja, samo šest godina nakon prve tiskane knjige u Parizu i

ta. Izražavajući zadivljenost bogatstvom i vrijednošću građe koju je ovom zgodom razgledao, premjer je istaknuo da »NSK svojom tehničkom opremljenosti i informativiranošću, ali i novim modernim zdanjem – s pravom opravdava epitet knjižnice za treće tisućljeće«.

Predsjednik Upravnog vijeća Knjižnice dr. Darko Novaković naglasio je da se ovdje čuva i okuplja hrvatska pamet, ali i hrvatsko pamćenje, te je u njezinu bogatu fondu upisan golem dio hrvatskoga nacionalnog identiteta. Ravnatelj pak Knjižnice dr. Josip Stipanov spomenuo je da je svaki dan i NSK svojom prisutnošću časteći ovdje održan i naznačnosti brojnih uglednih političkih i javnih života. Izražavajući zadivljenost bogatstvom i vrijednošću građe koju je ovom zgodom razgledao, premjer je istaknuo da »NSK svojom tehničkom opremljenosti i informativiranošću, ali i novim modernim zdanjem – s pravom opravdava epitet knjižnice za treće tisućljeće«.

Na svečanosti su dodijeljene i nagrade »Matko Rojnić« najzaslužnijem zaposleniku i umirovljeniku za osobit doprinos u razvoju Knjižnice i priznanje jednom vanjskom suradniku za prinos u njenu radu. Ove godine dobitnici su: dr. Danijela Živković (zaposlenica), voditeljica Hrvatskoga ureda za ISBN za aktivno povezivanje nakladnika i knjižnica; Petar Rogulja (umirovljenik), istaknuti bibliograf pod čijim je vodstvom objavljen 25. svečak Grade za hrvatsku retrospektivnu bibliografsku knjigu, a priznanje je pripalo antikvaru Šimi Brali za uspješnu i višesigurnu suradnju te brigu u pribavljanju starih hrvatskih knjiga. U umjetničkom dijelu programa sudjelovao je gitarist Darko Pelužan.

Branka Đebić

Obilježen dan NSK: Premier Ivica Račan za razgledavanja riznice riječkih knjiga

Foto: Vjesnik/ Ivan Šebelja